

INTRODUCTIE

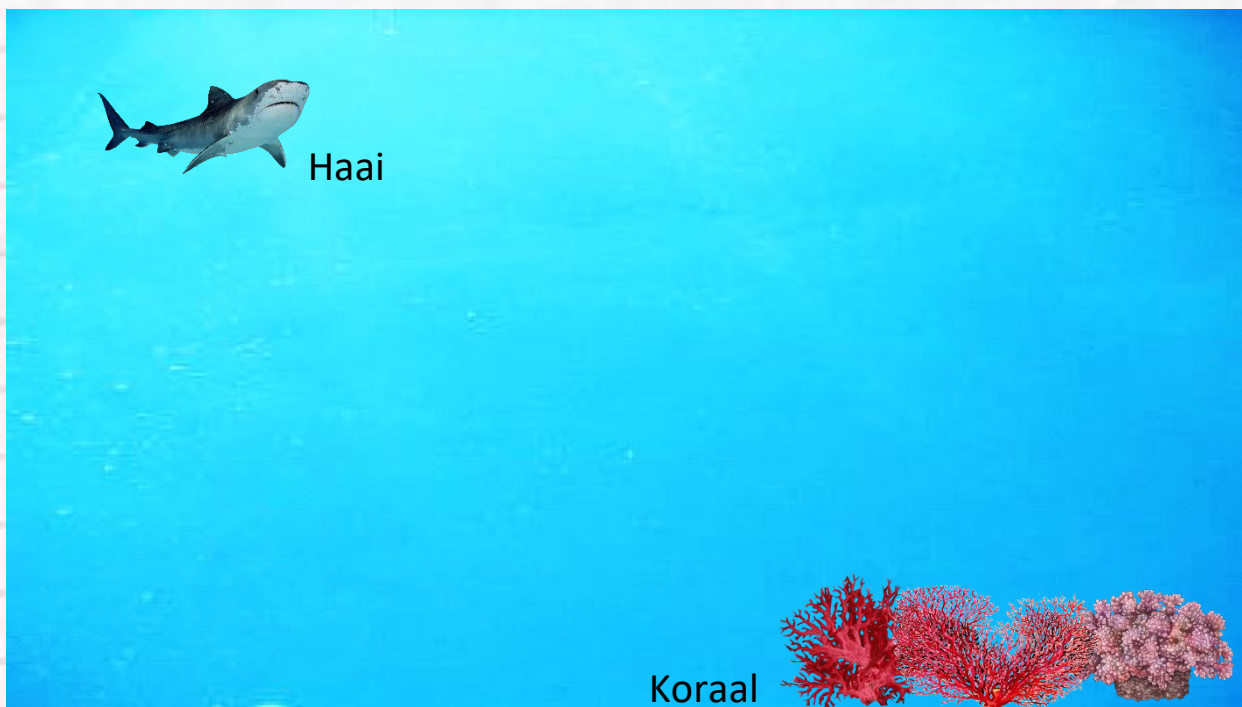
Bekijk het filmpje met de VR brillen en maak een mindmap met je groep.

THEMA 1: KLIMAATVERANDERING

OPDRACHT 1: Gevolgen van klimaatverandering

Zet de volgende organismen in een voedselweb. Wie eet wie op? Let op, sommige organismen worden door meerdere organismen opgegeten of eten er zelf meerdere!

Haai – koraal – dolfijn – algen – garnaal – mens – baby kabeljauw – tonijn – schildpad

OPDRACHT 2: Uitstoot van broeikasgassen

Hieronder zie je wie of wat broeikasgassen uitstoot. Bedenk hoe het minder (of anders) kan.

Wie of wat?	Oplossing
Transport van mensen en producten (vliegtuigen, schepen, vrachtwagens, auto's)	
Energiegebruik in huis en op school (verwarming, elektriciteitsgebruik)	
Voeding (vleesconsumptie, verre productielanden)	

THEMA 2: VISMETHODEN**OPDRACHT 1: Vismethodes**

Zoek op greenpeace.nl/visvangstwijzer hoe de onderstaande vier methodes werken. Vul met die informatie voor de onderstaande vismethodes in wat je denkt dat de effecten zijn voor de bodem van de zee en hoe het zit met bijvangst.

De bodem van de zee:.....

.....

Bijvangst: .....

.....

De bodem van de zee:.....

.....

Bijvangst: .....

.....

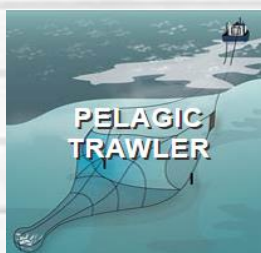

De bodem van de zee:.....

.....

Bijvangst: .....

.....

De bodem van de zee:.....

.....

Bijvangst: .....

.....

OPDRACHT 3: people, planet, profit

Lees de beschrijving van de groep en beargumenteer wat jij denkt dat belangrijk is voor deze groep: people, planet en/of profit.

Medewerkers op grote vissersschepen Statistieken:

- Wereldwijd werken er ongeveer 58 miljoen mensen in de visserij
- Wereldwijd wordt er 157.900 miljoen kilo vis per jaar geproduceerd
- Nederland staat in de top 5 van Europese landen met de grootste visvangst en levert 7,5 procent van alle gevangen vis in Europa

People, Planet, Profit:

Jullie werken op een megatrawaler. Hoe meer vis jullie vangen, hoe meer winst het bedrijf maakt. Als het goed gaat met het bedrijf ben je zekerder van je baan.

.....

.....

Medewerkers van een natuurorganisatie Statistieken:

- Wereldwijd zijn er bijna 40.000 stichtingen, een groot deel hiervan is gericht op (het behouden van) de natuur
- Van alle vissoorten is 80 procent overbevist of volledig bevist
- Door de steun van leden kunnen stichtingen invloed uitoefenen op politiek en grote bedrijven

People, Planet, Profit:

Alles draait om natuur, milieu en duurzaamheid. Bij het nemen van besluiten moet er rekening gehouden worden met de gevolgen voor het milieu. De natuur mag geen schade ondervinden door menselijk handelen en moet in stand gehouden worden voor de toekomst.

.....

.....

De EPP (De Economische Politieke Partij) Statistieken:

- De regerende politieke partij wordt gekozen door de bevolking
- Het doel van een politieke partij is om invloed uit te oefenen bij beslissingen over overheidsbeleid en nieuwe wet- en regelgeving
- Wereldwijd werken er ongeveer 58 miljoen mensen in de visserij
- In 2012 leverde de visserij wereldwijd ongeveer 122 biljoen euro op

People, Planet, Profit:

Hoe meer mensen de EPP tevreden stelt met zijn keuzes, hoe meer stemmen ze krijgen tijdens de verkiezingen. Als wetgeving ten koste gaat van de economie of werkgelegenheid stemt de partij tegen.

.....

.....

OPDRACHT 4: debat over zeereservaten

Bron: greenpeace.nl

Over 9 maanden valt de beslissing: wel of niet beschermen?

In oktober 2018 beslissen 24 landen over het lot van de Weddelzee. De leden van internationale Zuidpoolzee Commissie (CCAMLR) stemmen dan of het een zeereservaat wordt of niet. Het gaat om een gebied van 1,8 miljoen vierkante km². Dat is 5 keer zo groot als heel Duitsland. Als ze voor stemmen, wordt dit het grootste beschermde gebied tot nu toe. Ter wereld. Een plek waar pinguïns, walvissen en zeeleeuwen niet hoeven te concurreren met de mens. Veel landen zijn voor, maar een aantal grootmachten vindt economische belangen belangrijker dan milieu.

Landen met economische belangen dreigen tegen dit zeereservaat te stemmen

Want ja, de nog redelijk ongerepte Zuidpoolzee zit vol leven. Maar de vis en krill (mini-garnalen) waar deze landen zich aan willen verrijken, staan ook op het menu van bijvoorbeeld de blauwe vinvissen en de pinguïns. Regels om het zeeleven te beschermen, zijn er nog onvoldoende. We hebben nog tot oktober de tijd om te zorgen voor een 'ja' en dit gebied veilig te stellen. Dat is niet lang, maar met genoeg mensen moet het lukken.

Waarom de Zuidpool zeereservaten nodig heeft

Dat onze oceanen het zwaar hebben, is vast geen nieuws voor je. Ook bij de Zuidpool staat het zeeleven onder druk:

- **Klimaatverandering slaat toe.** De pinguïns, zeehonden en orka's voelen de effecten van klimaatverandering en oceaanzuuriging. De jacht op de blauwe vinvissen hebben we kunnen stoppen, maar de populatie herstelt maar langzaam.
- De **alsmaar oprukkende commerciële visserij** voert de druk alleen maar op. De vraag naar krill neemt toe, als voer voor kweekvis en voor in de populaire Omega 3-pillen. Maar deze mini-garnaal staat ook op het menu van pinguïns en de blauwe vinvis.
- Het probleem met de Zuidpool: **het continent is van niemand**. En dus proberen landen en bedrijven aanspraak te maken op de rijkdommen in de bodem en de zee.

Lees het nieuwsbericht. Bedenk met de groep of je het wel of niet eens bent met de stelling. Let op: denk goed na over de rol die je hebt gekregen.

Stelling: 'Alleen gebieden waar vissoorten dreigen uit te sterven, moeten een zeereservaat worden. De zuidpoolzee niet.'

☐

Wij zijn het met deze stelling eens

☐

Wij zijn het niet met deze stelling eens

Verzin tenminste 3 argumenten waarom jullie het hiermee eens/ oneens zijn.

.....

.....

.....

.....

.....

THEMA 3: VERVUILING

OPDRACHT 1: Verschillende soorten afval

In de tabel hieronder staan een aantal materialen. Bedenk per type materiaal 3 soorten afval die je tegenkomt onderweg naar school of op het schoolplein. Zoek per categorie van 1 soort afval op hoe lang het duurt om dit af te breken. Schrijf ook op hoe je dit materiaal kan vervangen of verminderen.

Materiaal	Plastic	Voedsel	Papier en karton	Andere materialen
Soorten afval	1. Plastic flesjes 2. .... 3. .... 4.	1. Kauwgom 2. .... 3. .... 4.	1. Pakje drinken 2. .... 3. .... 4.	1. Cola blikje 2. .... 3. .... 4. ....
Tijd om af te breken				
Alternatieven/oplossingen				

Welk soort afval is het meest schadelijk voor de natuur?

.....

Wist je dat...

- ongeveer 95 procent van de Noordse stormvogels schadelijk plastic in hun maag hebben?
- meer dan 267 diersoorten lijden onder verstricking in plastic afval in zee of het inslikken ervan?
- het wel 1000 jaar kan kosten om 1 plastic zakje af te breken?

Dit kan jij doen!

- Gebruik een stevige boodschappentas in plaats van plastic tasjes
- Let bij het kopen van producten op de verpakking: probeer verpakkingsmateriaal te besparen
- Recycle zo veel mogelijk plastic materiaal
- Scheid je afval zo veel mogelijk
- Gooi je afval of eten niet op straat

OPDRACHT 2: Actie tegen afval!

Stel: je wilt samen met een aantal klasgenoten een actie starten om zwerfafval rondom de school te verminderen. Hoe ga je dat aanpakken?

TIP: bedenk een goede hashtag

TIP: bedenk een pakkende slogan

TIP: bedenk welke materialen je voor je actie nodig hebt

.....

.....

.....

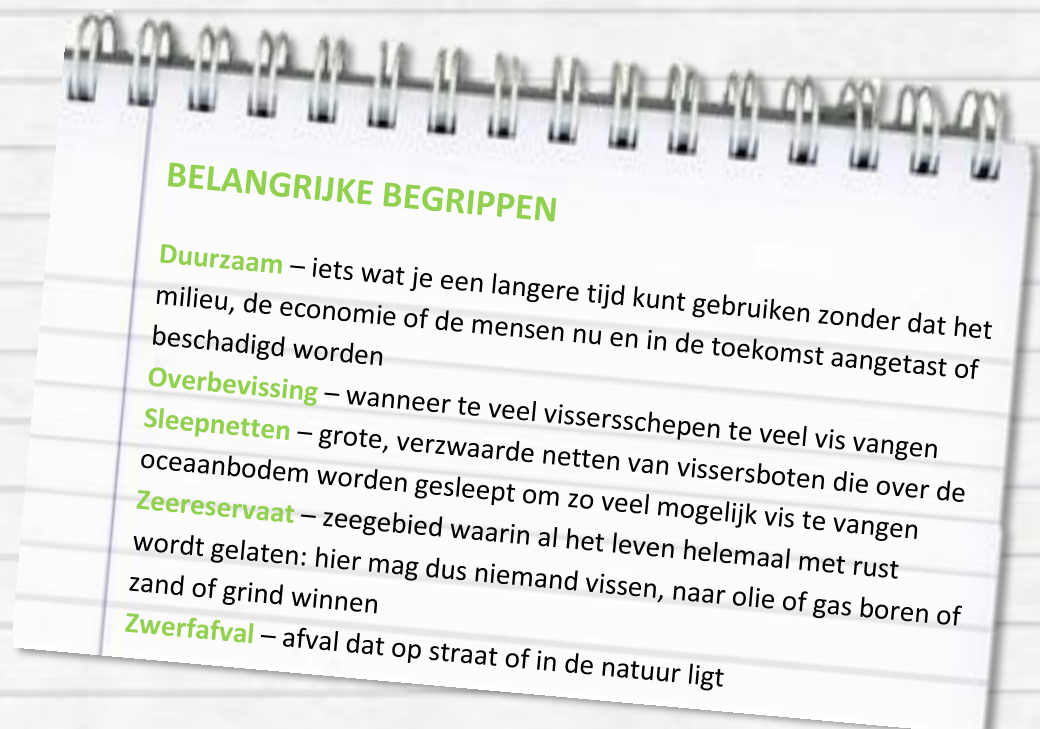
.....

.....

.....

.....

.....

BELANGRIJKE BEGRIPPEN

Duurzaam – iets wat je een langere tijd kunt gebruiken zonder dat het milieu, de economie of de mensen nu en in de toekomst aangetast of beschadigd worden

Overbevissing – wanneer te veel vissersschepen te veel vis vangen

Sleepnetten – grote, verzwaarde netten van vissersboten die over de oceaانبodem worden gesleept om zo veel mogelijk vis te vangen

Zeereservaat – zeegebied waarin al het leven helemaal met rust wordt gelaten: hier mag dus niemand vissen, naar olie of gas boren of zand of grind winnen

Zwerfafval – afval dat op straat of in de natuur ligt

Wil je meer weten over de oceanen of Greenpeace? Kijk op www.greenpeace.nl/jongeren.

Bij 'kom in actie' ontdek je wat jij zelf kan doen om te helpen!